

Οι ξενόγλωσσες συλλογές των αγιορειτικών χειρογράφων

/ [Πεμπτουσία](#)

Εγκατεστημένη εξ αρχής σε χωρική συνάφεια με το κελλί του, η προσωπική βιβλιοθήκη του αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη αποτέλεσε τον πυρήνα της πλουσιότατης βιβλιοθήκης της Μεγίστης Λαύρας. Ακολουθώντας το παράδειγμά του και οι υπόλοιπες Μονές δημιούργησαν σημαντικές βιβλιοθήκες, που αρχικά στεγάζονταν συνήθως σε διαμερίσματα του καθολικού, ενώ αργότερα, καθώς ο αριθμός των βιβλίων μεγάλωνε, αλλά και για λόγους πυρασφάλειας, μεταφέρονταν σε άλλους χώρους, στις πτέρυγες και στους πύργους, συχνά μαζί με το σκευοφυλάκιο και το αρχείο.

Παρά τις επανειλημμένες αφαιμάξεις διά των οποίων εμπλουτίστηκαν οι μεγαλύτερες βιβλιοθήκες της Δύσης και της Ρωσίας, οι βιβλιοθήκες του Αγίου Όρους εξακολουθούν να διαθέτουν πολλά από τα ωραιότερα ελληνικά χειρόγραφα παγκοσμίως. Πέρα από την ποιότητα, το μέγεθος σε απόλυτους αριθμούς των χειρογράφων που φυλάσσονται στις βιβλιοθήκες του Αγίου Όρους υπολογίζεται σε περίπου 15.000, όταν οι δύο μεγαλύτερες συλλογές ελληνικών χειρογράφων της

Ευρώπης, του Βατικανού και της Εθνικής Βιβλιοθήκης των Παρισίων, δεν ξεπερνούν και οι δύο μαζί τις 10.000.

Αλλά αν το μεγαλύτερο μέρος των αγιορείτικων χειρογράφων είναι ελληνικά, δεν είναι καθόλου αμελητέες και οι ξενόγλωσσες συλλογές. Τα περίπου 100 γεωργιανά περγαμηνά χειρόγραφα της Μονής Ιβήρων αποτελούν την μεγαλύτερη συλλογή γεωργιανών χειρογράφων παγκοσμίως εκτός Γεωργίας, ενώ ξεπερνούν κατά πολύ τα 1.000, περγαμηνά και χαρτώα, τα σλαβικά χειρόγραφα που φυλάσσονται στις βιβλιοθήκες της σερβικής Μονής Χιλανδαρίου, της βουλγαρικής Μονής Ζωγράφου, της ρωσικής Μονής Αγίου Παντελεήμονος και σε άλλες βιβλιοθήκες μοναστηριών και σκητών.

Επίσης ένας μεγάλος αριθμός ρουμανικών χειρογράφων φυλάσσονται στις δύο ρουμανικές σκήτες του Τιμίου Προδρόμου και του Αγίου Δημητρίου (Σκήτη του Λάκκου), καθώς και σε αρκετές βιβλιοθήκες μοναστηριών και κελιών, ενώ δεν λείπουν και τα λατινικά και αραβικά χειρόγραφα.

Φυσικά, η έλευση της τυπογραφίας σήμανε μία νέα εποχή και για τις αγιορείτικες βιβλιοθήκες, οι οποίες απέκτησαν με τον καιρό πλούσιες συλλογές εντύπων, αρχετύπων και παλαιτύπων, μεταξύ των οποίων εντοπίζουμε αντίτυπα εξαιρετικά πολύτιμων και σπάνιων βιβλίων, ελληνικών και ξενόγλωσσων, που καλύπτουν μία απίθανη θεματική ποικιλία. Ο εμπλουτισμός των αγιορείτικων βιβλιοθηκών συνεχίζεται με αμείωτη ένταση και στην εποχή μας, και θα συνεχίζεται εσαεί, καθώς σήμερα πλέον οι συλλογές των αγιορείτικων βιβλιοθηκών ήδη περνούν στην πληθωρική ηλεκτρονική εποχή.